

BIJLAGE 1

CONTEXT: ENERGIEAKKOORD, RES EN REGIONAAL VERVOLGPROCES

Energieakkoord Holland Rijnland

Op 27 september 2017 ondertekenden achttien partijen het Energieakkoord Holland Rijnland. De ondertekenaars waren de veertien gemeenten van de regio Holland Rijnland, de Omgevingsdienst West-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de regio Holland Rijnland en uw provincie Zuid-Holland. Deze partijen werken samen aan de regionale ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Voor 2025 zijn concrete tussendoelen gesteld: realiseren van 2,5 PJ energiebesparing, 2,5 PJ extra duurzame energie opwekken via zon en wind (dat zijn zo'n 75.000 woningen met zonnepanelen, 250 ha zonnevelden en 30 windturbines van 3,3 MW), het stimuleren van andere duurzame alternatieven en het stevig inzetten op de warmtetransitie.

Deze regionale ambitie versterkt en verenigt de lokale duurzaamheidsambities, zoals verwoord in de coalitieakkoorden. Dat doen we door de handen ineen te slaan. Door regionaal te organiseren behalen we schaalvoordelen, versnellen we trajecten en hebben we meer impact.

Hiervoor werken we samen langs vijf uitvoeringslijnen:

1. Ruimte en Energie: We stimuleren en faciliteren lokale initiatieven voor zonnevelden en windenergie;
2. Warmte: We zoeken naar een betaalbare, betrouwbare en duurzame, aardgasloze, warmtevoorziening in Holland Rijnland. We gaan restwarmte en bodemenergie in de we beter benutten. Dit krijgt vorm via onder meer lokale transitievisie warmtes en een regionale warmtevisie;
3. Energiebesparing: Als overheden geven wij het goede voorbeeld door stapsgewijs maatschappelijk vastgoed te verduurzamen en uiteindelijk energieneutraal te maken. Wij zijn aanjager voor energiebesparing in de bestaande bouw en nieuwbouw;
4. Zon op daken: Doel is om zoveel mogelijk zonnepanelen te plaatsen op publieke en private daken van particulieren, bedrijven, sportverenigingen, scholen of gemeentelijk vastgoed. We werken samen met burgerinitiatieven, investeringsmaatschappijen en woningbouwcorporaties;
5. Duurzame mobiliteit: We faciliteren duurzame mobiliteit en duurzame logistiek. Hierbij werken we aan drie concrete projecten: laadpalenbeleid, autodelen en duurzaam doelgroepenvervoer.

Meer over het Energieakkoord kunt u vinden op de website www.wijzijnON.nl, waarbij ON staat voor het gezamenlijke platform 'Op naar Neutraal'.

Het Energieakkoord als Regionale Energiestrategie (RES)

In het Klimaatakkoord krijgen de Regionale Energiestrategieën (afgekort tot RESsen) een sterke positie. Elke gemeente wordt geacht onderdeel uit te maken van een energieregio. Deze RESsen dienen een half jaar na vaststelling van het Klimaatakkoord aan te geven wat het regionale aanbod (de regionale bijdrage aan de nationale opgave) wordt. Dat wordt vervolgens bij elkaar opgeteld en getoetst aan

een landelijke verdeelsystematiek. Volgens de huidige inzichten ligt er dan eind 2019 een definitieve versie van de RES.

De Zuid-Hollandse regio's lopen voorop in de energietransitie. Vergeleken met andere regio's heeft onze regio al behoorlijke stappen gemaakt in de energietransitie. Niet alleen qua structuur, juist ook wat betreft inhoudelijke stappen (elektriciteit en gebouwde omgeving) om te komen tot een energieneutrale regio. Wij zien ons Regionaal Energieakkoord dan ook als een eerste versie van de RES.

Het regionale aanbod in Holland Rijnland: opwekking van 2,5 PJ in 2025

Onderzoek door bureau Posad uit 2016, laat zien dat de regio in 2050 naar verwachting 26,8 PJ aan energie vraagt. Die willen we zo veel mogelijk binnen onze eigen regio duurzaam opwekken. Wanneer we alle potenties benutten, kunnen we in 2050 23,8 PJ zelf duurzaam opwekken. Dat zal een stevige impact hebben op de ruimte omdat dit voornamelijk opgewekt zal moeten worden via zonnenvelden en windmolens.

Het afgelopen jaar is deze opgave nader verkend met betrokkenen. Eerst in ambtelijke, ruimtelijke ateliers en voor de zomer met raadsleden in zogenaamde 'serious games' Ruimte en Energie. Hierin zijn de ruimtelijke (on)mogelijkheden en dilemma's van windmolens en zonnenvelden in de regio verder in kaart gebracht onder meer via de serious games. Dit had mede tot doel om de bewustwording voor het thema energie en de complexiteit van deze opgave bij de raden onder de aandacht te brengen. Deze sessies hebben een vervolg gekregen in drie bijeenkomsten (in de drie subregio's), waarvoor de belangrijkste regionale stakeholders voor het thema energie en ruimte zijn benaderd.

Op basis van de opbrengsten van dit traject zijn kaders opgesteld, die richting geven aan bij het nader uitwerken van de inpassing en verdere planvorming en ontwikkeling van duurzame opwek in de regio. Deze sociaal-ecomische en ruimtelijke kaders treft u als bijlage 2. Deze kaders kunnen in het vervolgproces doorontwikkeld worden. Voor wat betreft de ruimtelijke kaders is – in het verlengde van de bijeenkomsten van afgelopen jaar - in de zoekrichtingen een onderscheid aangebracht tussen de korte termijn (tot 2025) en langere termijn (2025 – 2050). Met het oog op de korte termijn ambities (2,5 PJ in 2025) kwam de opwek langs bestaande infrastructuur duidelijk naar voren als interessante ruimtelijke zoekrichting. Een eerste globale verkenning in die lijn treft u als bijlage 3. Deze is besproken in de Stuurgroep Regionale Energietransitie, het Portefeuillehoudersoverleg Energie, in het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland en in alle colleges en raden van de gemeenten in Holland Rijnland.

Vervolgproces in 2019

Wij willen het proces uiterst zorgvuldig te doorlopen. We zien het aanbod in deze brief dan ook als een eerste stap om met u, andere partners uit het Regionaal Energieakkoord, samenwerkingspartners en belanghebbenden en burgers het gesprek aan te gaan en te komen tot een juiste afweging. Het vervolgproces dat wij momenteel voor ons zien kent op hoofdlijnen de volgende stappen:

- Voorjaar 2019: samen met u en andere stakeholders kijken naar ruimtelijke scenario's voor de opwek van duurzame energie in onze regio, rekening houdend met onze landschapstypen, en zo veel mogelijk rekening houdend met andere ruimtelijke claims. We kijken daarbij naar de korte termijn (2025), gebruik makend van het voorstel voor de opwek langs infrastructuur, en naar de lange termijn (2050) voor het resterende deel duurzame opwek van naar verwachting nog minimaal 4,4 PJ (dit is mede afhankelijk van de elektrificering van de mobiliteit en de keuze die gemaakt worden bij de verwarming van de gebouwde omgeving)
- Voorjaar 2019: Participatietraject met stakeholders in de regio
- Voorjaar/zomer 2019: Marktverkenning met grondeigenaren, ondernemers en netwerkbeheerder Liander voor de opwek 2,5 PJ voor 2025 onder de gestelde voorwaarden (ruimtelijk en sociaal-economisch en langs infrastructuur)
- zomer/najaar 2019: ontwikkeling van een concreet aanbod voor 2025 en bijbehorende besluitvorming
- 1/11/2019: Regionaal bod aan Rijk (RES), gericht op 2030
- Verdere uitwerking van het ruimtelijk traject (omgevingsvisies en later omgevingsplannen), inclusief bijbehorende participatietrajecten